86 . Pitaru | Comuna: Potlogi | Judeţ: Dâmboviţa | Punct: Biserica Adormirea Maicii Domnului de la Pitaru - Strâmbeanu | Anul: 2020

Anul: 2020
Cod RAN: 68486.03
Perioade: Perioada modernă
Epoci: Perioada modernă
Categorii sit: Religios, ritual şi funerar
Autori: Mihai Năstase, Minodora Cârciumaru, Florin Gabriel Petrică
Instituţii: Complexul Naţional Muzeal "Curtea Domnească", Târgovişte, Complexul Naţional Muzeal "Curtea Domnească", Târgovişte, Complexul Naţional Muzeal "Curtea Domnească", Târgovişte

Raport

Zona cercetată: naosul bisericii, pronaosul bisericii şi exteriorul bisericii

Scopul investiţiei: Restaurarea, consolidarea şi punerea în valoare cultural - turistică a monumentului istoric Biserica „Adormirea Maicii Domnului” de la Pitaru, jud. Dâmboviţa.

Cercetările din naos

La partea superioară se află pavajul de interior al bisericii alcătuit dintr-o amenajare combinaţie de cărămidă (26x14x0,05) şi lespezi de piatră (58/60x58/60), aşezată pe un pat de mortar gri, gros de 0,04 m. Sub patul de mortar există o depunere de cca. 0, 20 m de moloz mărunt amestecat cu fragmente de cărămidă. Presupunem că această depunere este rezultatul operaţiunilor de construcţie a bisericii. În exterior, din cauza reînhumărilor efectuate chiar lângă zidurile bisericii acest nivel a fost mai greu de identificat. Talpa fundaţiei bisericii, surprinsă în axul absidei de sud este la cota de – 1,10 m faţă de pavajul interior şi la 0, 75 m faţă de umărul fundaţiei, zidărie retrasă către interior cu cca. 0,08 m. Talpa fundaţiei bisericii surprinsă în axul absidei de nord este de 0, 70 m raportată la cota de călcare a interiorului şi la 0, 35 m faţă de umărul fundaţiei, retras către interior cu 0, 06 m. Rosturile de mortar dintre cărămizile fundaţiei sunt de 0,04 m. Fundaţia a fost săpată în solul steril, care succede nemijlocit nivelul de construcţie al bisericii (cca. – 0, 25 m). Nu s-au interceptat niveluri mai vechi, alte urme materiale, artefacte sau înhumări în naos. Cărămizile de pavaj au aceleaşi dimensiuni cu cele ale zidăriei bisericii. Au fost identificate şi cărămizi de pavaj, de alt format, dispuse chiar lângă zidurile absidelor (29 x 13 x 0,05 m).

Săpăturile din exterior

C1/ALTAR (C1A) 120x120 la cota de – 0,90 m a apărut un craniu, parte a unui proces de reînhumare.

C2ABSIDĂ SUD (C2AS) 100x100 cm

Şi aici s-au evidenţiat urme de reînhumări, determinate de construirea de cavouri la mică distanţă de zidurile bisericii

C3/ABDISĂ NORD (C3AN) 150x110 cm: la cota de -1.10 m au apărut membrele inferioare ale unui schelet, probabil sec. XIX-XX.

Stratigrafia celor trei casete executate este aceeaşi, în sensul că profilele stratigrafice opuse zidurilor bisericii sunt caracterizate de o perturbare a reînhumărilor (recente?). S-a evidenţiat ceea ce era mai important, adică fisurile zidăriei bisericii şi cotele de călcare medievală, respectiv cotele de fundare ale bisericii, necesare proiectului de restaurare.

Nivelul de călcare exterior

Într-un profil nordic al şanţului perimetral efectuat de restauratori, s-a observat şi urmele unui nivel de

Generat la: 06.08.2025 14:22

călcare exterior, constând dintr-un pavaj sau mai curând o bordură care era dispusă perimetral bisericii, alcătuită din cărămizi de format hexagonal, caracteristice sec. al XVIII-lea. Bordura este aşezată pe un pat de mortar de 0,04 m. Faţă de cota actuală de călcare, această bordură se află ca cota de -0, 50 m. Sub acest pat se observă nivelul de construcţie al bisericii, ca o aglomerare de mortar, cărămidă spartă, pietre, nisip, etc.

Cercetările din pronaos/ ianuarie 2020

După executarea săpăturilor din naos si exterior, s-a reluat cercetarea arheologică şi in pronaos, singura zonă care mai putea oferi informaţii substanţiale cu privire la eventualele înhumări de acolo ale familiei Strâmbeanu. După fotografierea şi desenarea pavajului de piatră şi caramidă din pronaos, s-a prelungit şi în pronaos S1/2019, până în momentul apariţiei primelor oseminte umane, care ne-au prilejuit concluzia şi întemeiat decizia că este oportună deschiderea şi cercetarea exhaustivă a întregului pronaos. După îndepărtarea pavajului, a apărut un nivel compact de pământ amestecat cu nisip, var şi caramizi sparte, precum şi unele fragmente de oseminte umane. Acest lucru a dovedit că trebuie să ne asteptăm şi la morminte deranjate sau reînhumări. Pronaosul nu are dimensiuni mari, este de 3,30 m pe laturile de est şi vest şi 2,70 m pe sud şi nord. De la sud către nord au fost identificate două amprente de gropi de mormânt în jumatatea de sud a pronaosului şi alte două amprente de gropi de înhumare, dar mari şi neregulate, în jumătatea de nord. După adâncirea săpăturii până la cotele de înhumare a osemintelor umane au fost descoperite şapte schelete, în şapte gropi de înhumare, respectiv reînhumare. Din cele şapte morminte, doar trei morminte au fost găsite nederanjate (M2 şi M7), sau doar parţial deranjate (M6).

Piese de inventar funerar:

M5 - monedă; copcă haină; fire metalice aurite (reînhumat)

M2 – bumbi şi monedă rău conservată (nederanjat)

M6 – inel sigilar (parţial deranjat)

M7 - inel sigilar (nederanjat)

Prezentarea mormintelor:

M1/- 0, 75 m/lângă zidul de sud al pronaosului/sicriu lemn putrezit/deranjat şi reînhumat în acelaşi sicriu.

M2/- 0, 85 m, în axul longitudinal al bisericii/nederanjat/femeie/bumbi de cămaşă/

M3/- 0, 55 m/lângă M2, în partea de nord a pronaosului/ sicriu mic (copil?)/ l-a deranjat pe M4.

M4/ - 0, 80, dar cu oseminte la nivelul lui M3/deranjat de M3.

M5/ 0, 70 m- reînhumare sub cristelniţă, colţul de nord-vest al pronaosului/ monedă/poate conţine osemintele din M1 sau M4?

M6/- 0, 75 – 0, 80, deranjat parţial de M3 şi reînhumarea lui M5/inel sigilar

M7/femeie/Bălaşa Strâmbeanu/- 0, 80/pentru a putea fi înhumată a fost nevoie să se spargă circa 20 cm din zidul sudic al pronaosului şi să se desfiinţeze zidul dintre stâlpul naos-pronaos/inel sigilar.

Osemintele au fost trimise pentru expertiză antropologică la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din Bucureşti, cercetător Vasile Gabriel. După această analiză vom putea exprima mai clar un punct de vedere cu privire la cronologia înmormântărilor din pronaosul bisericii şi a reînhumărilor.

Informații suplimentare online

Raportul 6502 din cronica.cimec.ro
Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro